

**ЗВІТ
«ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ ТА
ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2025 РІК»**

РОЗДІЛ І

Релігійна мережа, її кадрове та матеріальне забезпечення: основні тенденції, динаміка змін, перспективи розвитку

Станом на 01.01.2026 року релігійна мережа Вінницької області представлена 2286 релігійними організаціями, що презентують 49 деномінацій християнства, ісламу, іудаїзму, буддизму, етнічних релігійних напрямів, нових (новітніх) релігійних течій і рухів.

У тому числі: 2223 релігійних громад, 16 релігійних управлінь, які мають велику релігійну мережу по всіх районах області, 29 монастирів, 8 місій, 5 братств та 5 духовних навчальних закладів, 1446 релігійних громад є юридичними особами та 777 діє поза реєстрацією.

У 2025 році кількість релігійних організацій області збільшилась на 10 новоутворених релігійних громад (ПЦУ – 5, ХВС – 3, ЄХБ – 1, РКЦ – 1).

Державним реєстратором управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації надано 321 адміністративну послугу щодо державної реєстрації релігійних громад – юридичних осіб в Єдиному державному реєстрі. В тому числі, проведено 60 реєстраційних дій у Єдиному державному реєстрі щодо релігійних громад – юридичних осіб Хмельницької, Миколаївської, Житомирської, Чернівецької та Київської областей.

Православ'я в області представлено 1475 релігійними організаціями.

Релігійна мережа **Української православної церкви (Православної Церкви України)** нараховує 643 релігійні організації.

До складу ПЦУ у 2025 році увійшли: 31 релігійна громада, яка змінила підлеглість з УПЦ (в єдності з мп) та 5 новоутворених релігійних громад ПЦУ.

Серед релігійних організацій ПЦУ: 633 релігійні громади, 3 єпархіальні управління: (Вінницько-Барське (очолює митрополит Симеон (Шостацький), Вінницько-Брацлавське (очолює митрополит Роман (Балащук), Вінницько-Тульчинське (очолює митрополит Михайл (Бондарчук), 1 братство, 1 місія, 5 монастирів.

Зокрема по управліннях:

Вінницько-Барське - очолює митрополит Симеон (Шостацький) – 145 релігійних організацій. Зокрема, 1 управління, 142 релігійні громади та 2 монастирі. Протягом звітнього року: 21 релігійна громада змінила канонічну підлеглість перейшовши з УПЦ (в єдності з мп) до Вінницько-Барської єпархії ПЦУ.

Вінницько-Брацлавське - очолює митрополит Роман (Балащук) – 51 релігійна організація – 48 релігійних громад, 1 братство, 1 монастир, 1 управління.

У 2025 році до Вінницько-Брацлавської єпархії УПЦ (ПЦУ) увійшли 2 новоутворені релігійні громади.

Вінницько-Тульчинське - очолює митрополит Михаїл (Бондарчук) – 446 релігійних організацій: 1 управління, 2 монастирі, 1 місія та 442 релігійних громади. У звітному році: 10 релігійних громад перейшли з УПЦ (в єдності з МП) до Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ та 3 релігійних громади – новостворені.

За кількістю релігійних громад **Українська православна церква (в єдності з мп)** нараховує 805 релігійних організацій. З них: 503 релігійних громади є юридичними особами та 289 діють поза реєстрацією, 8 монастирів, 2 братства та 3 єпархіальних управління (Вінницьке (очолює митрополит Вінницький і Барський Варсонофій (Столяр), Тульчинське (очолює архієпископ Тульчинський та Брацлавський Сергій (Аніцой) та Могилів-Подільське (очолює митрополит Могилів-Подільський та Шаргородський Агапіт (Бевчик).

У 2025 році мережа релігійних громад зменшилася на 31 релігійну громаду у зв'язку зі зміною їхньої канонічної підлеглості до ПЦУ.

Древлеправославна церква України нараховує 13 релігійних громад, 9 з яких є юридичними особами та 4 релігійних громади діють поза реєстрацією. Церкву очолює архієпископ Київський і всієї України Никодим (Микола Ковальов).

Руська православна старообрядницька церква (безпопівська згода) представлена 1 релігійною громадою (селища Літин), яка є юридичною особою.

Релігійні громади Російської істинно-православної церкви: діє 1 громада «Всім скорботним радість» Одеської єпархії, яка є малоактивною та малочисельною, але є юридичною особою.

До інших православних громад входить 1 громада Незалежної істинно православної християнської громади повного Євангелія «Ново-християнська церква (м. Вінниця), 10 громад Апокаліпсичної православної церкви, які, здебільшого, сконцентровані в Оратівській ТГ та 1 громада діє за православною традицією у с. Некрасове Якушинецької сільської ТГ Вінницького району поза реєстрацією. Юридичною особою є одна релігійна громада Апокаліпсичної православної церкви в селищі Оратів.

Українська греко-католицька церква в області представлена 33 релігійними організаціями. Юридичною особою є 25 релігійних громад та 5 - поза реєстрацію. Також в області зареєстровано 3 монастирі: у м. Бар та м. Вінниця.

У звітному році встановлено, що в попередні роки не було враховано в статистичні дані Чоловічий монастир патріарха Йосифа Сліпого у м. Вінниці Української греко-католицької церкви, зареєстрований ДЕСС у 2020 році, у

зв'язку з чим загальна кількість монастирів та релігійних організацій збільшилася на одну одиницю.

Римсько-католицька церква в області представлена 143 релігійними організаціями, з яких 125 релігійних громад (89 з яких є юридичною особою та 36 діє поза реєстрацію). Протягом 2025 року зареєстровано 1 новоутворену релігійну громаду РКЦ.

Релігійні організації РКЦ Вінницької області входять до Кам'янець-Подільської дієцезії, якою керує єпископ-ординарій Едуард Кава.

Крім релігійних громад, на Вінниччині активно діють 13 монастирів (6 жіночих і 7 чоловічих), 3 місії Карітас-Спес (м. Бар, селище Оратів та м. Вінниця) та 1 Делегатура сестер служебниць Пресвятої Діви Марії непорочного Зачаття Львівської митрополії РКЦ в с. Мурафа Мурафської ТГ Жмеринського р-ну.

Орієнтальні православні християнські церкви представлені у області 1 **Релігійною громадою Вірменської апостольської церкви**, яка знаходиться в м. Вінниця але особливою активністю не відзначається.

В області діють 2 релігійні громади **лютеранських церков**: 1 німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні (має приміщення, де проводяться богослужіння) та 1 української лютеранської церкви (є малоактивною). Релігійні громади є юридичними особами.

Євангельське християнство в області представлені 423 релігійними організаціями.

Найбільш чисельною протестантською спільнотою є **Всеукраїнський Союз об'єднань Євангельських християн-баптистів**, який складається зі 163 релігійних організацій, зокрема: 159 релігійних громад, 1 управління, 1 місії, 2 духовних навчальних заклади, а саме: семінарії та коледжу. 80 релігійних громад ЄХБ є юридичною особою.

Релігійні громади ЄХБ активізували роботу щодо реєстрації статутів у новій редакції. У 2025 році було зареєстровано 12 статутів ЄХБ у новій редакції, крім того 4 релігійних громади, які діяли поза реєстрацією стали юридичними особами, включивши відомості до ЄДР. Також зареєстровано 1 новостворену релігійну громаду ЄХБ.

До інших євангельсько-баптистських релігійних організацій належать наступні релігійні громади:

Міжнародна Рада церков ЄХБ: 20 релігійних громад. які діють поза реєстрацією. Вінницьку релігійну громаду очолює Олександр Машніцький, який координує діяльність всіх громад даної конфесії.

13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією та 7 релігійних громад є юридичною особою.

На даний час в області діють 14 релігійних організацій **євангелістських християн**, 13 з яких є юридичною особою та 1 діє поза реєстрацію.

Також в області діють 13 незалежних релігійних громад євангелістських християн, 11 з яких є юридичною особою та 2 діють поза реєстрацією, які віднесені до інших євангелістсько-баптистських релігійних організацій.

В області нараховуються 159 релігійних організацій трьох течій **християн віри Євангелістської**. З 159 релігійних громад - 35 релігійних громад є юридичною особою та 119 діють поза реєстрацію.

Українська церква християн віри євангелістської у кількісному складі лишилася незмінною: 1 управління та 41 релігійна громада, 26 з яких діють поза реєстрацією та 15 релігійних громад є юридичною особою. Єпископ церкви Гаврилов Олексій Олегович.

Українська євангелістська церква в області представлена 11 релігійними громадами та 1 управлінням, 3 релігійних громади є юридичною особою.

Інші релігійні організації ХВЄ включають в себе 109 релігійних організацій, з яких 1 управління, 106 громад (84 діють поза реєстрацією), 1 місія, 1 духовний навчальний заклад, 20 релігійних громад є юридичною особою.

Протягом звітнього року зареєстровано 3 незалежних релігійних громади ХВЄ.

До **інших релігійних організацій ХВЄ** входять релігійні громади 4 конфесій:

- релігійні організації **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВЄ** – одна з найпотужніших протестантських церков області. Мережа конфесії в області представлена 1 релігійним управлінням, 1 місією, 82-релігійними громадами та 1 духовним навчальним закладом - Українською теологічною семінарією.

В 2025 році 4 релігійні громади вийшли зі складу Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВЄ та стали незалежними.

Управління ВОУОЦ ХВЄ веде активне релігійне життя, має телестудію, 2 власні стаціонарні табори відпочинку, соціально-реабілітаційні центри для дітей та молоді, а також для людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Голова Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВЄ Богачук Сергій Андрійович.

- **незалежні релігійні громади ХВЄ** представлені 22 релігійними організаціями. У звітному році їх кількість збільшилася на 7 одиниць, за рахунок 3 новостворених громад та 4, які вийшли з ВОУОЦ ХВЄ.

- **Вселенська християнська апостольська свята небесна церква сонця**, яка підпорядкована Українському духовному центру християн віри

євангелійської «Вселенська християнська апостольська свята небесна церква сонця» представлена 1 релігійною громадою;

- **1 релігійна громада церкви віри євангелійської «Божа сім'я» м. Гайсин**, яка входить до Релігійної організації «Духовний Центр християн віри євангелійської «Спасіння».

Релігійні організації харизматичного напрямку в області представлені 52 релігійними організаціями 4-х конфесій:

Релігійна організація Церкви Живого Бога – 2 (м. Бершадь, с. Джулинка Джулинська ТГ Гайсинського району), малоактивні. Релігійні громади є юридичними особами;

Релігійна громада духовного центру «Нове покоління» християнських церков України - 1 релігійна громада у м. Вінниця, яка є юридичною особою;

Релігійні організації духовного центру «Відродження» 7 релігійних громад, які є юридичними особами;

До Інших релігійних організацій харизматичного напрямку входять 42 релігійні організації. Юридичними особами є 16 релігійних громад, 18 діють поза реєстрацією.

Зокрема:

Повного Євангелія:

- **об'єднання християнських євангелійських церков Вінницької області (церква Воскреслого Христа)** - має своє управління, до якого входить 21 громада, юридична особа – 3 громади. Старший пастор - Фредерік Анкай Тейлор;

- **незалежна релігійна громада християнська церква (повного Євангелія) «Ранкова зірка»** - 2 громади (м. Вінниця, м. Хмільник), юридична особа – 1 громада (м. Хмільник);

- **незалежні помісні християнські церкви повного Євангелія.** На даний час нараховується 17 громад, з них 10 юридичних осіб та 7 діє поза реєстрацією.

Крім релігійних організацій повного Євангелія до цього напрямку входять ще 2 релігійні громади **харизматичного типу**;

- **релігійна громада місцевої харизматичної християнської церкви «Пробудження» м. Тульчин (1)**, юридична особа;

- **релігійна громада харизматичної церкви «Нове життя» м. Вінниці (1)**, юридична особа.

Інші релігійні організації протестантів представлені 144 релігійними організаціями.

Загальна кількість зросла на 1 одиницю за рахунок релігійної громади менонітів, які змінили місцезнаходження з окупованої території с. Балкове Запорізької області на м. Вінниця.

Тому до напрямку **інші протестантські церкви** входять:

- **релігійна організація Новоапостольської церкви** (1 - м. Вінниця) – в даний час не діє;

- **релігійні організації Назарян** - 10 (юридичними особами є 8 релігійних громад та 2 діє поза реєстрацією);

- **релігійні організації Менонітів** – 1 релігійна громада, яка є юридичною особою.

Релігійні організації **іудеохристиянського напрямку** представлені 2 релігійними громадами **месіанського іудаїзму**, які активно підтримують тісні стосунки з протестантськими релігійними організаціями харизматичного типу – проводять спільні молитви, богослужіння та здійснюють соціальну діяльність

Мережа Релігійних організацій Адвентистів протягом звітного періоду не змінювалася.

Подільська конференція церкви адвентистів сьомого дня, яка входить до Української Уніонної Конференції Церкви Адвентистів Сьомого Дня представлена 105 релігійними організаціями: 103 громади, 1 управління, 1 місією.

У звітному році Церква активізувала роботу з реєстрації статутів у новій редакції та включення відомостей до Єдиного державного реєстру, зокрема релігійних громад, що діяли без статусу юридичної особи. У результаті, 10 релігійних громад включили відомості до Єдиного державного реєстру та набули статусу юридичних осіб.

У с. Парпурівці Вінницького району діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільським комплексом освіти, виховання та розвитку «Логос», який утворений церквою Подільської конференції Української церкви адвентистів сьомого дня. Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеню має ліцензію за трьома освітніми напрямками.

Управлінський орган Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня знаходиться у м. Вінниці. Його очолює голова Подільської конференції Зайцев Олександр Анатолійович.

Церква Адвентистів сьомого дня Реформаційного Руху в Україні на території області є малоактивною, складається з 1 релігійної громади. З релігійними організаціями Подільської конференції церкви АСД стосунків не підтримують.

Релігійні організації протестантського походження представлені в області 4 конфесіями:

- **релігійні організації Свідків Єгови** - 21 релігійна громада, проте зареєстрована у м. Вінниця лише 1, в яку увійшли 20 громад шляхом злиття;

- **церква Ісуса Христа святих останніх днів** (1- м. Вінниця);

- **релігійна організація молокан** (1 – м. Вінниця) - практично не діє;

- **інші релігійні організації протестантського походження** (1 – релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м. Жмеринка).

Релігійні організації ісламу:

У м. Вінниці зареєстровано 4 **незалежні релігійні громади мусульман** та 1 релігійна громада **духовного управління мусульман «УММА»**. Зокрема:

- **мусульманська релігійна громада «Ассалям» у м. Вінниця**, яка входить до духовного управління мусульман України «УММА», створена іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах обласного центру, є юридичною особою;

Інші мусульманські релігійні організації:

- **релігійна громада мусульман «Аз-Захра»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **незалежна релігійна громада «Сади праведних» м. Вінниця** створена громадянами України, діє поза реєстрацію;

- **незалежна мусульманська релігійна громада «АЗЕК»**, створена представниками кримськотатарської спільноти, не є юридичною особою;

Релігійні організації іудаїзму представлені в області 4 конфесіями.

Загальна кількість іудейських релігійних організацій – 32.

Головний рабин Вінницької області – громадянин Ізраїлю Шауль Горовіц.

Об'єднання іудейських релігійних організацій - 3 релігійні громади, які діють у містах: Бершадь, Гайсин та с-ще Томашпіль та є юридичними особами.

Об'єднання хасидів Хабад Любавич іудейських релігійних організацій України – 3 релігійні громади (у м. Вінниці та 2 у с-ще Брацлав), які є юридичними особами.

Для здійснення релігійної діяльності запрошують іноземних священнослужителів з Ізраїлю. При релігійній громаді діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «ОрМенахем Вінниця», в якому на даний час навчається 21 дитина.

Прогресивний іудаїзм - представлений 11 громадами, 4 з яких діють поза реєстрацією (м. Вінниця, м. Гайсин, м. Бершадь, м. Хмільник, с-ще Теплик, м. Козятин, м. Жмеринка, м. Гнівани, с-ще Тиврів, с-ще Томашпіль, м. Тульчин) та 1 управлінням.

Інші іудейські релігійні організації – 14 релігійних громад, які знаходяться у м. Вінниця, м. Жмеринка, м. Могилів-Подільський, м. Тульчин, м. Шаргород, с-ще Брацлав, 12 з яких є юридичними особами та 2 діє поза реєстрацією.

До даного напрямку увійшла **релігійна організація «Релігійна громада іудеїв м. Маріуполь Донецької області**, яка змінила місцезнаходження на м. Вінниця.

Буддизм представлений в області **1 незалежною релігійною громадою буддистів** - релігійна організація «релігійна громада «Вінницька громада дзен майстра Сергія Бугаєва», яка є юридичною особою.

Релігійні організації Бахаї представлені в області 1 релігійною громадою Віри Бахаї.

Нові релігійні організації включають в себе 25 релігійних громад.

Нові релігійні організації орієнталістського походження.

До цієї конфесії віднесені 6 релігійних організацій 3 конфесії:

- релігійні організації **Товариства Свідомості Крішні** (1 громада, 1 управління у м. Вінниці);

- релігійна громада **Всесвітньої чистої релігії (Сахаджа-йога)** (1 громада, діє у м. Вінниці).

До інших нових релігійних організацій орієнталістського походження належать:

- релігійна громада прихильників **Шрі Чінмоя** (1 громада, діє поза реєстрацією у м. Вінниці);

- релігійна громада **Святого Духу** (1 громада, діє у м. Вінниці).

- релігійна організація **«Вайшнавська релігійна громада «Шрі Чайтанья Сарасват Матх»** («Духовна Місія Сарасвати в ім'я господа Чайтаньї») с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області».

З вище перерахованих релігійних організацій найбільш активною є релігійна громада Товариства Свідомості Крішні.

У 2025 році не змінилася мережа релігійних організацій **язичницького спрямування**.

Загалом, діють 18 релігійних організацій 4 конфесії. З них: 13 громад (7 діє поза реєстрацією), 1 сестринство, 1 братство, 1 управління, 1 місія, 1 навчальний заклад.

Дані організації є малоактивними, переважна більшість зареєстровані у м. Вінниці, окрім релігійної громади «Світанок» (с. Сокиринці Вінницького району).

До релігійних організацій **Рідної української національної віри** входить 3 громади релігійного духовного центру Селенкіян об'єднання синів і дочок рідної української національної віри (Осіді Рунвіри) та релігійна організація «Релігійна громада Рідної української національної віри «Світло Дажбоже» м. Вінниці.

Духовний центр «Родове вогнище» рідної православної віри - діє 1 громада.

Релігійний центр об'єднання релігійних громад рідновірів України – діє 1 громада.

До Інших релігійних громад язичників – віднесено 1 незалежну громаду Рідної віри «Абсолют» та 10 релігійних організацій Собору Рідної української віри, до яких входять: 1 Всеукраїнський релігійний центр, 6 громад, університет, місія, братство та сестринство.

Голова релігійного центру - Безверхий Олег Станіславович.

Інші релігійні організації продовжують орендувати задля проведення богослужінь та інших релігійних заходів об'єкти та приміщення соціальної інфраструктури.

МАЙНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 1 січня 2026 року релігійні організації Вінницької області для задоволення духовних потреб використовують 1692 культові споруди. З них 1065 – типові культові будівлі, а 627 – пристосовані під молитовні цілі.

У власності релігійних організацій на даний час знаходяться 716 культових споруд, з яких 540 - новозбудовані та 172 храми повернуті у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

Протягом звітнього року кількість культових будівель збільшилася на 3 новозбудовані храми, які належать релігійним громадам Православної Церкви України.

Станом на 01.01.2026 р. 350 старовинних храмів Вінниччини перебувають у користуванні релігійних організацій. Дані культові споруди є державною власністю в особі Вінницької обласної державної адміністрації.

Протягом звітнього року 7 старовинних храмів, які знаходилися в користуванні релігійних організацій повернено у власність релігійних громад наказом начальника обласної військової адміністрації.

Зокрема:

- Храм Святої великомучениці Параскеви с. Нетребівка Тульчинського району;
- Храм Святителя Миколая с. Стіна Тульчинського району;
- Свято-Миколаївський храм с. Рибчинці Хмільницького району;
- Храм Чуда Арх. Михаїла в Хонах (Свято-Михайлівський храм) с. Цибулівка Гайсинського району;
- Храм Різдва Пресвятої Богородиці с. Джури Жмеринського району;
- Храм Святої великомучениці Параскеви с. Медвідка Вінницького району;
- Костел с. Мовчани Жмеринського району.

Статус пам'ятки архітектури та містобудування місцевого і національного значення мають 285 сакральних споруд Вінницької області. Дані пам'ятки використовуються сімома релігійними конфесіями: 175 – УПЦ (в єдності з мп), 72 – ПЦУ, ДЦУ – 3; РКЦ – 33; АСД – 1, (викуплене приміщення старовинної синагоги у м. Могилеві-Подільському), іудейськими громадами – 1.

Також в області залишаються старовинні культові об'єкти, які з об'єктивних причин використовуються не за призначенням та не можуть бути повернуті релігійним організаціям.

Це:

- Будинок паломників у Браїлові – виробничі цехи Державного підприємства «Браїлівський сокоморсовий завод»;
- Частина монастиря Бернардинів у Іванівській територіальній громаді Хмільницького району – трудові класи Іванівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату;
- Келії Домініканського монастиря у Вінниці; - Єзуїтський монастир – Державний архів у Вінницькій області.

У 2025 році кількість культових будівель **Української Православної Церкви (Православної Церкви України)** Вінниччини збільшилась на 29 культових споруд. Зокрема, 26 споруд, які перейшли з УПЦ (в єдності з мп) та 3 новозбудовані культові об'єкти.

Вцілому релігійні організації ПЦУ використовують 445 культових споруд. З них 160 храмів - збудовано релігійними громадами за період незалежності; 60 храмів – повернуто у власність релігійних громад. Ще 78 споруд знаходяться в користуванні. Також релігійні громади ПЦУ використовують 147 приміщень, що пристосовані під молитовні.

Релігійні організації **Української Православної Церкви (в єдності з Московським Патріархатом)** використовують 702 культові споруди. З них - 546 типових культових споруд та 157 пристосованих під молитовні цілі.

Серед 546 типових культових споруд: побудовані релігійними громадами за період Незалежності України 233 храми, проте більшість з них збудовані без оформлення відповідних документів, 95 старовинних храмів повернено у власність релігійних громад та 218 типових старовинних храмів перебувають у користуванні релігійних організацій.

Протягом 2025 року кількість храмів в УПЦ (в єдності з мп) зменшилась на 26 споруд, які перейшли до ПЦУ разом із культовими спорудами.

Загальна кількість храмів релігійних громад **Древлеправославної церкви України** становить 13 культових типових споруд.

Також 1 старовинний храм має **Руська Старообрядницька Церква (Безпопівська згода).**

Релігійні організації **Римсько-католицької церкви** використовують 120 культових споруд, з яких типові – 85, пристосовані – 35. Один храм РКЦ повернений у звітному році у власність релігійній громаді розпорядженням голови ОВА.

Релігійні організації **Греко-католицької церкви** використовують 15 культових споруд: 8 храмів знаходиться у власності, 1 у користуванні релігійних організацій та 6 пристосованих під молитовні приміщення.

У звітному періоді кількість культових споруд збільшилась на 1 одиницю. За рахунок 1 пристосованого приміщення. В травні 2025 року відбулося освячення храму Святого Йосифа Обручника та приміщення монастиря у м. Вінниця, що знаходиться у пристосованому з житлового будинка приміщенні.

Одне пристосоване приміщення у м. Вінниці використовують релігійні громади **Німецької євангелічно-лютеранської церкви** в Україні.

Всеукраїнський союз церков євангельських християн-баптистів в області має 131 культову споруду, з яких 46 – типові, а 85 – пристосовані. Протягом звітного року кількість культових будівель не збільшилося.

27 культових споруд використовують у своїй діяльності релігійні організації, які входять до Вінницького обласного об'єднання **Української Церкви Християн Віри Євангельської** (колишній Всеукраїнський союз християн віри євангельської – п'ятидесятників). З цих 27 споруд – 25 пристосовані будівлі, а 2 – типові.

4 культові споруди: дві типові – у м. Вінниці та м. Іллінцях та два пристосованих приміщення, використовує **Українська Євангельська церква**. В області вона представлена 11 релігійними організаціями.

Лише дві пристосовані культові споруди використовують релігійні організації, які входять до напрямку **«Інші релігійні організації харизматичного типу»**. Це будівлі управління об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (ЦВХ) м. Вінниці та релігійна громада «Церкви Слави Божої м. Вінниці».

П'ять пристосованих культових споруд мають релігійні організації **назарян**.

Релігійні організації **Подільської конференції адвентистів сьомого дня** використовують 19 типових та 84 пристосовані молитовні будинки.

13 «залів царств» використовує релігійна організація Свідків Єгови Вінниччини. З них 12 – типові молитовні будинки, а одна – пристосована будівля.

Одне пристосоване приміщенні у м. Вінниці використовують релігійні громади **Церкви Ісуса Христа святих останніх днів**.

Одне приміщення, що пристосоване під молитовні потреби, використовує релігійна громада **«Джерело Надії» християнської церкви** у м. Жмеринці. Ця громада входить до складу **Інших протестантських релігійних організацій**.

Релігійні громади **ісламського походження** використовують 2 пристосовані культові споруди:

- мусульманська релігійна громада **«Ассалям»** у м. Вінниця, яка належить до Духовного управління мусульман України **«УММА»** здійснює свою релігійну та духовну діяльність у мусульманському культурному центрі, де і облаштовано приміщення для богослужіння;

- Вінницька міська релігійна громада мусульман **«Ахлі-Бейт» Алейхімуссалам** також використовує для релігійних та духовних потреб приміщення мусульманського культурного центру.

Загалом десять культових споруд, з яких чотири типові та шість пристосованих, мають **іудейські релігійні організації** області усіх течій.

Зокрема, одне пристосоване приміщення має **Товариство Свідомості Крішні** та одне **«Вайшнавська релігійна громада «Шрі Чайтанья Сарасват Матх»** (**«Духовна Місія Сарасваті в ім'я господа Чайтаньї»**) с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області», яка належить до **Інших нових релігійних організацій орієнталістського походження**

Одну типову культову споруду та дві пристосовані має **Православна Євангельська Апокаліпсична церква**.

Сім культових будівель мають релігійні організації, що відносяться до **інших баптистських релігійних організацій**. З вищевказаних семи будівель – п'ять типових споруд, дві – пристосовані під молитовні потреби.

83 молитовні будинки використовують релігійні організації Вінниччини, що входять до конфесії **«Інші релігійні організації християн віри євангельської»** (релігійні громади Українського центру об'єднаної церкви ХВС, незалежні релігійні громади ХВС, Український союз Християн Віри Євангельської **«Вселенська християнська апостольська церква сонця»**, релігійна громада Церкви Віри Євангельської **«Божа сім'я»**). Це 22 типові споруди, а ще 61 – пристосована під молитовні.

Релігійні організації орієнталістського походження використовується для молитовних потреб 2 пристосованих приміщення.

Інші релігійні організації продовжують орендувати задля проведення богослужінь та інших релігійних заходів об'єкти та приміщення соціальної інфраструктури.

РОЗДІЛ II

Процеси й тенденції в релігійному середовищі регіону

Релігійна мережа в Україні станом на 1 січня 2026 року представлена 49 віросповідними напрямками, в межах яких діє 2286 релігійних організацій, в тому числі 16 центрів та управлінь, 2223 релігійних громад 29 монастирів 8 місій, 5 братств, 5 духовних навчальних закладів.

Аналіз динаміки кількісного зростання церковно-релігійних інституцій засвідчує, що впродовж останніх років процес розширення релігійної мережі має стабільну та послідовну тенденцію.

Протягом 2025 року кількість релігійних організацій Вінниччини збільшилася за рахунок 10 новоутворених релігійних громад та 1 монастиря, який не враховувався в попередні роки.

У 2025 році релігійні громади області демонстрували помірну активність щодо зміни підлеглості порівняно з попереднім періодом: до ПЦУ приєдналося 31 релігійна громада УПЦ (в єдності з мп). Значна частина громад утримується від юридичного оформлення змін підлеглості, прагнучи уникнути конфліктних ситуацій, очікуючи можливих офіційних обмежень діяльності УПЦ (в єдності з мп).

Завдяки поєднанню правових, соціальних і безпекових заходів, постійній співпраці з правоохоронними органами та налагодження відкритого діалогу вдалося зменшити кількість напружених і конфліктних ситуацій під час зміни підлеглості релігійних громад.

У окремих випадках процес реєстрації статутів і оформлення документів на культові будівлі був тривалим і займав понад пів року, однак після його завершення громади змогли повноцінно користуватися майном на законних підставах.

Протягом 2025 року органи державної влади Вінниччини докладали практичних зусиль сприяючи розв'язанню конфліктних питань та недопущенню протистоянь на релігійному ґрунті. Організовувались регулярні зустрічі представників Управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації з представниками релігійних організацій на яких надавалась правова та консультативна допомога релігійним організаціям з питань дотримання чинного законодавства, протидії міжконфесійним конфліктам, забезпечення міжконфесійного діалогу на засадах толерантності і взаємоповаги, проводилася роз'яснювальна та просвітницька робота серед віруючих.

Протягом звітного періоду конфліктогенні ситуації виникали у наступних населених пунктах Вінницької області: с. Якушинці, селище Вороновиця

Вінницького району, м. Могилів-Подільський Могилів-Подільського району, с. Гранів, с. Тростянчик, с. П'ятківка Гайсинського району

Суперечності виникали в межах однієї релігійної громади та стосувалися питання щодо зміни підлеглості або володіння культовими будівлями частинами розділених громад.

За результатами розгляду ряду справ прийнято такі рішення:

1. Рішенням Господарського суду Вінницької області відмовлено в задоволенні позову про скасування рішення загальних зборів та статуту Релігійної громади Свято-Успенської парафії села Клембівка Ямпільського району Могилів-Подільської єпархії Української Православної Церкви. Північно-західним апеляційним господарським судом апеляційну скаргу також залишено без задоволення.

2. У справі за позовом Ярового Василя Вікторовича до Релігійної організації «Релігійна громада Свято-Миколаївського храму с. Гранів Вінницько-Тульчинської єпархії Української Православної Церкви (Православної Церкви України)» Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду дійшов висновку про залишення касаційної скарги без задоволення.

3. У справі за позовом Онищенка Олександра Антоновича до Релігійної організації «Релігійна громада Свято-Різдво-Богородичного храму смт Вороновиця Вінницького району Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України» про визнання недійсними рішень загальних зборів та статуту провадження у Господарському суді Вінницької області зупинено до закінчення виконавчого провадження з вилучення доказів для дослідження судом.

Водночас Вінницький районний суд Вінницької області задовольнив позов Релігійної організації «Релігійна громада Свято-Різдво-Богородичного храму смт Вороновиця Вінницького району Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України» про усунення перешкод у користуванні та розпорядженні майном. Вінницький апеляційний суд залишив без змін рішення Вінницького районного суду Вінницької області.

Проте священнослужитель та частина релігійної громади Української Православної Церкви (в єдності з мп) селища Вороновиця не погоджуються з рішенням щодо зміни конфесійної підлеглості та перешкоджають членам релігійної організації «Релігійна громада Свято-Різдво-Богородичного храму смт Вороновиця Вінницького району Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України» у користуванні культовою будівлею.

У провадженні Північного апеляційного господарського суду розглядається справа за позовом Дриган Софії Іванівни та Лучина Олександра Васильовича до Вінницької обласної державної адміністрації, Релігійної

організації «Релігійна громада храму Покрови Пресвятої Богородиці с. Вербоivecь Мурованокуриловецького району Православної Церкви України», Управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної державної адміністрації про визнання недійсними рішень загальних зборів, визнання недійсним статуту, визнання протиправним та скасування наказу, скасування запису про державну реєстрацію.

У провадженні Господарського суду Вінницької області перебуває справа за позовом Релігійної громади Свято-Миколаївського храму с. Якушинці Вінницького району Вінницької єпархії Української Православної Церкви до Драчишина Миколи Петровича та Миколук Валентини Миколаївни про визнання рішення та статуту недійсними.

Ситуація щодо зміни підлеглості релігійної громади Свято-Миколаївського храму с. Якушинці Вінницького району Української Православної Церкви до Православної Церкви України є однією з конфліктних ситуацій, що виникали протягом звітного періоду.

Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації опрацьовувалися матеріали адміністративного провадження за заявою релігійної громади Свято-Миколаївського храму с. Якушинці Вінницького району Вінницької єпархії Української Православної Церкви щодо реєстрації статуту релігійної громади у новій редакції у зв'язку зі зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях.

У зв'язку з наявністю протилежних інтересів в учасників адміністративного провадження, за клопотанням одного з учасників, відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру», 30.04.2025 року проведено слухання в адміністративній справі. Проте рішення за результатами розгляду документів не прийнято. Адміністративне провадження зупинено до вирішення справи Господарським судом Вінницької області.

Проблемним було питання щодо зміни підлеглості до Православної Церкви України релігійної громади храму Святителя Миколая м. Могилів-Подільський Могилів-Подільської єпархії Української Православної Церкви. У реєстрації статуту у новій редакції у зв'язку зі зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях відмовлено через недотримання вимог частини 4 статті 8 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо прийняття відповідного рішення не менш як двома третинами від кількості членів релігійної громади, необхідної для визнання повноважності загальних зборів релігійної громади.

Водночас, напружена ситуація щодо користування Миколаївським храмом, який є об'єктом культурної спадщини (1754 року побудови). У 1994 році за заявою релігійної громади розпорядженням Представника Президента

України у Вінницькій області від 01.04.1994 р. № 119 «Про передачу релігійним організаціям культових будівель» Миколаївську церкву передано у безоплатне користування релігійній громаді Української Православної Церкви у м. Могилів-Подільський.

Протягом звітного періоду до Вінницької обласної військової адміністрації неодноразово надходили клопотання щодо передачі зазначеного храму у користування релігійній організації «Релігійна громада парафії Покрови Пресвятої Богородиці м. Могилів-Подільський Вінницько-Тульчинської єпархії Української Православної Церкви (Православної Церкви України)». Водночас така передача можлива лише після припинення чинного права користування культовою спорудою релігійною організацією «Релігійна громада храму Святителя Миколая м. Могилів-Подільський Могилів-Подільської єпархії Української Православної Церкви».

Схожа ситуація виникла щодо зміни підлеглості до Православної Церкви України релігійної громади Свято-Іоанно-Богословського храму с. Тростянчик Тульчинського району Тульчинської єпархії Української Православної Церкви. До Управління надійшли два протоколи загальних зборів зазначеної релігійної громади з протилежними рішеннями щодо зміни підлеглості до Православної Церкви України.

За результатами аналізу поданих матеріалів встановлено, що кількість членів релігійної громади, які підтримали прийняття рішення щодо зміни підлеглості, не відповідає вимозі щодо прийняття рішення не менш як двома третинами від кількості членів релігійної громади, необхідної для визнання повноважності загальних зборів відповідно до статуту релігійної громади. У зв'язку з цим у реєстрації статуту у новій редакції у зв'язку зі зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях відмовлено.

Також протягом року були зафіксовані випадки, виправдовування та заперечення збройної агресії російської федерації проти України священнослужителями УПЦ (в єдності з мп).

Зокрема, Вінницький апеляційний суд ухвалив рішення у кримінальному провадженні фігурант якого настоятель двох храмів Хмельницького району Євгеній Кошельник, поширював матеріали, у яких містилися виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України. Калинівський районний суд визнав його винним у скоєнні злочинів, передбачених частинами 2 і 3 статті 436-2 Кримінального кодексу України, і як покарання призначив 5 років позбавлення волі без конфіскації майна. Це рішення і залишив у силі Вінницький апеляційний суд, відхиливши апеляційні скарги обвинуваченого та його захисника.

У межах кримінального провадження за матеріалами Управління Служби безпеки України у Вінницькій області повідомлено про підозру Макеєву Станіславу Валерійовичу, ієромонаху храму святого благовірного князя Олександра Невського м. Вінниці Вінницької єпархії Української Православної Церкви, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 436-2 Кримінального кодексу України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників). Наразі справа перебуває на розгляді у Вінницькому міському суді.

Упродовж звітного року діяльність Вінницької обласної ради церков і релігійних організацій та її секретаріату була спрямована на забезпечення реалізації державної політики у сфері свободи совісті та релігійної діяльності в області. Робота Ради сприяла підтриманню стабільності у релігійному середовищі, зміцненню міжконфесійної злагоди, налагодженню конструктивного діалогу між представниками різних конфесій, а також збереженню міжрелігійного миру в умовах воєнного стану.

Протягом року проведено одне засідання обласної Ради церков і релігійних організацій та п'ять засідань її секретаріату. Основну увагу було зосереджено на питаннях дотримання безпекових вимог під час організації та проведення публічних релігійних заходів, а також на координації заходів, пов'язаних із паломництвом хасидів до м. Умань на святкування Рош га-Шана в умовах правового режиму воєнного стану.

У межах діяльності Ради надавалась правова та консультативна підтримка релігійним організаціям щодо дотримання чинного законодавства, врегулювання та запобігання міжконфесійним конфліктам, а також забезпечення розвитку міжконфесійного діалогу на засадах толерантності, взаємоповаги та партнерства.

З метою забезпечення виконання державної політики у сфері міжнаціональних та міжконфесійних відносин; утвердження в регіоні міжконфесійного миру та злагоди, створення умов для вироблення сучасної моделі державно-церковних відносин в області діяла Програма розвитку та міжконфесійних відносин у Вінницькій області та співпраці із закордонними українцями на 2025-2027 роки. В умовах воєнного стану частину культурно-просвітницьких заходів, передбачених Програмою, було обмежено, а основні зусилля спрямовано на підтримку суспільної єдності та реагування на актуальні виклики. Проводилися заходи, спрямовані на збереження духовних традицій і міжконфесійної злагоди, зокрема організовано привітання вірян із Різдвяними та Великодніми святами, а також культурно-просвітницький захід протестантських церков «Різдвяне диво».

Передусім релігійні організації активно включилися у подолання нагальних проблем суспільства, працюючи за різними напрямками.

Ключовими напрямками діяльності залишалися волонтерська та гуманітарна підтримка населення, яке постраждало внаслідок збройної агресії, а також системна допомога Збройним Силам України. Релігійні громади області активно долучалися до збору та передачі найнеобхідніших речей для жителів прифронтових територій і постраждалих родин, організації гуманітарних ініціатив, благодійних акцій та соціальних проєктів.

Значна увага приділялася волонтерській підтримці українських військовослужбовців, зокрема закупівлі та виготовленню військового спорядження, тактичного обладнання, амуніції, забезпеченню автотранспортними засобами, а також передачі необхідних матеріально-технічних ресурсів безпосередньо бойовим підрозділам.

Окремим важливим напрямом стало капеланське служіння та капеланське волонтерство, що забезпечувало духовну, морально-психологічну підтримку військовослужбовців, членів їхніх родин, а також осіб, які постраждали від війни. Священнослужителі та релігійні волонтери здійснювали душпастирську опіку, брали участь у гуманітарних місіях, супроводжували евакуаційні та реабілітаційні заходи.

Продовжувався також логістичний супровід у сфері охорони здоров'я, зокрема організація доставлення з-за кордону медичного обладнання, спеціалізованої техніки, апаратури та життєво необхідних лікарських засобів.

У цьому контексті діяльність управління була спрямована на всебічне сприяння релігійним громадам у здійсненні їхньої волонтерської та соціально-гуманітарної місії, а також на налагодження ефективної взаємодії та комунікації релігійних організацій з органами державної влади та місцевого самоврядування з метою координації спільних зусиль.

У 2025 році капеланське служіння на Вінниччині залишалося важливою складовою духовної підтримки військовослужбовців, поранених, пацієнтів медичних закладів та їхніх родин. В умовах воєнного стану діяльність священнослужителів набула особливої ваги, а міжконфесійна співпраця стала прикладом єдності релігійного середовища задля підтримки людини та зміцнення духовної стійкості суспільства.

Представники ПЦУ, РКЦ та УГКЦ здійснювали служіння у військових частинах, підрозділах Національної гвардії, військових госпіталях і цивільних медичних установах. Водночас вагомий внесок у духовну опіку забезпечували священнослужителі протестантських громад — ХВС та ЄХБ, які активно провадили волонтерське капеланство. Незалежно від конфесійної належності, капелани координували свої дії, взаємодіяли з керівництвом військових підрозділів і медичних закладів, брали участь у спільних заходах, демонструючи єдність у служінні.

Особливого розвитку набуло медичне капеланство. Протоієрей Ігор Миронов офіційно обійняв посаду капелана у Подільському регіональному центрі онкології та здійснює служіння на постійній основі. Його діяльність охоплює духовний супровід пацієнтів, звершення таїнств, індивідуальні бесіди з хворими та їхніми родинами, підтримку людей у кризових та паліативних станах, а також взаємодію з медичним персоналом.

Водночас отець Михайло Будник (УГКЦ) розпочав постійне служіння як медичний капелан у Бершадській окружній лікарні інтенсивного лікування. Його праця спрямована на духовну підтримку пацієнтів стаціонарних відділень, осіб у складних життєвих обставинах, їхніх родин, а також на співпрацю з медичними працівниками задля створення атмосфери довіри, підтримки й людяності в лікувальному процесі.

Загалом капелани різних конфесій проводили богослужіння та релігійні обряди, надавали морально-психологічну допомогу військовослужбовцям і пацієнтам, долучалися до пам'ятних та державних заходів. У військових частинах і медичних установах продовжували функціонувати каплиці та духовні кімнати, що стали простором молитви, тиші та внутрішнього відновлення.

Таким чином, капеланське служіння у 2025 році стало прикладом ефективної міжконфесійної співпраці, об'єднавши зусилля різних релігійних організацій задля підтримки військових, медичних працівників і всіх, хто потребує духовної опори.

Капелани також долучалися до роботи в інших військових підрозділах і територіальних центрах комплектування, брали участь у державних та громадських заходах. За їх участю звершувалися заупокійні молитви в пам'ять про загиблих захисників, надавалася підтримка їхнім родинам. Окрему увагу приділяли духовному супроводу та благословенню призовників перед проходженням військової служби.

На Вінниччині під патронатом релігійних громад продовжують успішно працювати три навчально-виховні комплекси. Заклади повністю відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України та мають ліцензії на надання освітніх послуг на рівні дошкільної, початкової та середньої освіти, що робить їх рівнозначними державним загальноосвітнім школам.

У с. Парпурівці Вінницького району року діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільською конференцією Церкви Адвентистів сьомого дня.

При релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ (в єдності з мп) м. Вінниці діє «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая».

При іудейській релігійній громаді «Бейс Менахем Любавич Вінниця» з 2011 року діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор менахем Вінниця» («світло Менахема»).

Крім того на території області функціонують дитячі садочки, створені релігійними організаціями РКЦ (м. Вінниця (Тяжилів) – 68 дітей, с. Вінницькі Хутори – 65 дітей, с. Мурафа Жмеринського району – 40 дітей, м. Немирів – 30 дітей, м. Гайсин – 86 дітей).

Розподіл релігійних організацій за конфесійною ознакою свідчить про домінування на Вінниччині православ'я, до складу якого входить 1475 релігійних організацій, що становить 65 % від загальної кількості.

Православне середовище Вінницької області у 2025 році залишалося найбільшим сегментом релігійної мережі регіону та продовжувало відігравати важливу роль у суспільному житті області, зокрема у питаннях духовної підтримки населення, соціального служіння, благодійної діяльності, гуманітарної допомоги, підтримки військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей.

Стан православного середовища формувався під впливом загальнонаціональних процесів, пов'язаних із повномасштабною збройною агресією РФ проти України, трансформацією суспільних настроїв, а також розвитком державної політики у сфері свободи совісті та національної безпеки.

Вінницька область продовжує залишатися одним із регіонів України, де трансформаційні процеси у православному середовищі мають тривалий, поступовий характер.

Історично область характеризується високим рівнем релігійності населення, значною кількістю сільських парафій, високим рівнем довіри до духовенства на локальному рівні, що обумовлює поступовий характер змін та відсутність різких дестабілізаційних процесів.

У 2025 році продовжувався процес зміни канонічної підлеглості з УПЦ (в єдності з мп) до ПЦУ, однак темпи таких змін залишалися нижчими, ніж у 2022–2023 роках.

За результатами комунікації з представниками релігійних громад та моніторингу ситуації на місцях, у 2025 році чітко проявилася тенденція обережного підходу релігійних громад до питання зміни канонічної підлеглості.

Зниження темпів зміни канонічної підлеглості з УПЦ (в єдності з мп) до ПЦУ не є свідченням зменшення конфесійної позиції вірян, а зумовлене прагненням уникнути внутрішніх конфліктів зі священнослужителем УПЦ (в єдності з мп) та частиною релігійної громади, яка може займати іншу позицію, а також запобігти загостренню суспільних відносин у відповідному населеному пункті.

Важливими стримуючими чинниками також залишаються ризики тривалих судових процесів, фінансового навантаження, пов'язаного із судовими справами, а також можливість блокування користування культовими спорудами на період розгляду судових справ.

Крім того, окремі громади фактично очікують можливих змін у нормативно-правовому регулюванні діяльності релігійних організацій УПЦ (в єдності з мп), що може у подальшому спростити юридичні процедури зміни канонічної підлеглості та знизити рівень конфліктності таких процесів.

У зв'язку з цим значна частина громад займає вичікувальну позицію.

Водночас, простежується тенденція поступового зростання кількості вірян, які беруть участь у богослужбовому та обрядовому житті громад Православної Церкви України.

Серед основних факторів, які впливають на збільшення кількості вірян у громадах Православної Церкви України, можна відзначити: загальнонаціональні процеси формування української релігійної ідентичності; зростання довіри до українських церковних інституцій; активну соціальну та гуманітарну діяльність релігійних громад; участь духовенства у підтримці військовослужбовців та членів їх сімей; посилення ролі церков як інституцій духовної підтримки суспільства в умовах війни.

Подальший розвиток ситуації залежатиме від загальнонаціональних безпекових процесів, державної політики у сфері свободи совісті та локальних соціальних процесів у громадах.

Католицьке середовище Вінницької області

Католицьке середовище Вінницької області у 2025 році характеризувалося інституційною стабільністю, активною соціальною та гуманітарною діяльністю, а також стабільною душпастирською діяльністю у регіоні. Католицькі громади залишаються важливою складовою релігійного життя області та невід'ємною частиною історико-культурної спадщини Поділля. Територія Вінницької області у структурі Римо-Католицької Церкви належить до Кам'янець-Подільської дієцезії, яка історично охоплює значну частину Поділля та формує основну організаційну структуру римо-католицького душпастирства регіону.

Важливою подією для католицького середовища регіону у 2025 році стала зміна керівництва Кам'янець-Подільської дієцезії. У 2025 році правлячим єпископом Кам'янець-Подільської дієцезії було призначено єпископа Едуарда Каву. Початок служіння нового єпископа став важливим етапом кадрового оновлення управлінської вертикалі Римо-Католицької Церкви у регіоні.

Упродовж 2025 року римо-католицькі громади області зберігали стабільність парафіяльної мережі, високий рівень організаційної дисципліни та традиційно залишалися активними учасниками міжконфесійного діалогу та

соціальних ініціатив. Католицькі громади брали активну участь у гуманітарній допомозі населенню, підтримці військовослужбовців та членів їх сімей, допомозі внутрішньо переміщеним особам, а також реалізації соціальних та благодійних проєктів.

Важливою подією для **Греко-католицького** середовища області у 2025 році також стало освячення нового монастиря Української Греко-Католицької Церкви у місті Вінниця. Освячення приміщення чоловічого монастиря Патріарха Йосифа Сліпого Згромадження Воплоченого Слова та монастирського храму Святого Йосифа Обручника стало індикатором поступового розширення присутності Української Греко-Католицької Церкви у центральних регіонах України, розвитку монашого життя, формування нових духовних центрів УГКЦ.

Аналіз розвитку католицького середовища області у 2025 році свідчить про збереження інституційної стабільності, відсутність внутрішньоконфесійних конфліктів, посилення соціальної ролі католицьких громад, поступове розширення пасторської діяльності та зростання значення міжконфесійної співпраці. Для католицького середовища області характерними залишаються історична присутність Римо-Католицької Церкви у регіоні, етнокультурний компонент, відносно низький рівень конфліктності, висока інтегрованість у місцеві громади та орієнтація на соціальне служіння.

Протестантське середовище Вінницької області у 2025 році характеризувалося стабільним функціонуванням релігійних громад, активною соціальною та благодійною діяльністю, а також високим рівнем внутрішньої організаційної дисципліни. Протестантські релігійні організації залишаються важливою складовою релігійного життя області та відіграють лідируючу роль у сфері соціального служіння, гуманітарної допомоги, підтримки військовослужбовців, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та соціально вразливих категорій населення.

Протестантське середовище області представлене різними напрямками євангельського християнства, зокрема громадами євангельських християн-баптистів, християн віри євангельської, адвентистів сьомого дня, харизматичних церков та іншими протестантськими течіями. Для протестантських громад області характерними є розвинена міжгромадська взаємодія, наявність місійних та соціальних проєктів, а також активна участь у міжконфесійному діалозі.

Водночас у 2025 році у протестантському середовищі області простежувалася тенденція до створення нових незалежних релігійних громад, а також випадки виходу громад зі складу релігійних об'єднань. Зазначені процеси переважно пов'язані з прагненням окремих громад до більшої організаційної автономії, самостійного визначення напрямів діяльності та особливостями внутрішнього розвитку протестантського середовища. Такі процеси не мають

масового характеру та у більшості випадків відбуваються у правовому полі без суттєвого загострення конфліктних ситуацій.

У цілому стан протестантського середовища Вінницької області у 2025 році можна оцінити як стабільний, організаційно структурований, соціально активний та орієнтований на практичне служіння суспільству.

Мусульманські релігійні громади Вінницької області у 2025 році також здійснювали стабільну релігійну діяльність, забезпечуючи задоволення релігійних потреб вірян, проведення релігійних обрядів та збереження духовних і культурних традицій. Діяльність мусульманських громад зосереджувалася на духовно-просвітницькій роботі, культурній діяльності, підтримці членів громади та участі у міжконфесійному діалозі.

Іудейські релігійні громади Вінницької області у 2025 році продовжували стабільно здійснювати свою релігійну діяльність, зберігаючи традиційні форми релігійного життя, культурної спадщини та духовної підтримки членів громади. Діяльність іудейських організацій зосереджувалася на проведенні релігійних обрядів, збереженні національно-релігійних традицій та соціальній підтримці членів громади. Іудейські громади залишаються активними учасниками міжконфесійного діалогу та суспільно значущих заходів, демонструючи стабільність функціонування та низький рівень конфліктності.

РОЗДІЛ III

Міжнародна діяльність релігійних організацій

У 2025 році міжнародна діяльність релігійних організацій Вінницької області продовжувала здійснюватися в умовах воєнного стану та була спрямована насамперед на підтримку духовних, освітніх і гуманітарних зв'язків із закордонними релігійними центрами, одновірцями та міжнародними благодійними структурами.

Найбільш інтенсивні міжнародні зв'язки підтримували православні, католицькі, протестантські та іудейські релігійні організації області. Співпраця здійснювалася шляхом запрошення іноземних священнослужителів, реалізації спільних гуманітарних програм, участі у міжнародних молитовних ініціативах та підтримки українців за кордоном.

Упродовж 2025 року управлінням розглянуто 35 звернень від 18 релігійних громад області 4 конфесій щодо запрошення ними іноземних релігійних діячів.

Загалом, релігійними громадами області у 2025 році було запрошено 32 іноземних священника, місіонерів, представників 6 країн світу.

Зокрема, ЄХБ – 4, іудеї – 2, РКЦ – 26. З них, священників - 7, місіонерів та ті, які прибули на навчання – 25.

Переважна більшість із них з Польщі – 19 осіб (РКЦ), США – 4 (РКЦ, ЄХБ), Молдови -1 (ЄХБ), Бразилії – 4 (РКЦ), Парагваю– 1 (РКЦ), Хорватії – 1 (РКЦ), Ізраїлю – 2 (іудеї).

Найбільша кількість запрошень традиційно припадала на громади Римсько-католицької церкви, що обумовлено функціонуванням на території області духовного навчального закладу – дієцезіальної місійної семінарії «Redemptoris Mater» при парафії Святого Духа Кам'янець-Подільської дієцезії РКЦ у м. Вінниці.

У 2025 році спостерігалось певне зменшення кількості іноземних громадян, запрошених зазначеною громадою, що пов'язано з особливостями організації освітнього процесу в умовах воєнного стану та оптимізацією місіонерської діяльності.

Кількість запрошених іноземних громадян до іудейських громад залишилася стабільною та відповідала показнику попереднього року.

Відмов у наданні погоджень на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами у 2025 році не було.

Повідомлень про порушення умов перебування іноземних громадян або здійснення ними діяльності з порушенням законодавства до управління не надходило.

У звітному періоді відбувались окремі закордонні місійні поїздки. Зокрема, на прохання Капеланської місії Православної Церкви України у Варшаві клірик

Вінницько-Тулчинської єпархії протоієрей Роман Петрик здійснив місійну поїздку до української громади в Польщі, де проводив душпастирське служіння для українців, які перебувають за кордоном.

В умовах воєнного стану міжнародна співпраця релігійних організацій області була значною мірою переорієнтована на гуманітарний напрям.

Громади Римсько-католицької церкви здійснювали співпрацю з Місією Caritas-Spes, через яку забезпечувалося надходження гуманітарної допомоги для військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб, родин загиблих та соціально вразливих категорій населення.

Подільська конференція Церкви адвентистів сьомого дня реалізовувала міжнародний благодійний проєкт «Hope For Life», спрямований на підтримку осіб, які постраждали внаслідок бойових дій, забезпечення продуктами харчування, медикаментами та іншою необхідною допомогою.

Релігійні громади Євангельських християн-баптистів співпрацювали з міжнародними партнерськими організаціями, забезпечуючи надходження гуманітарної допомоги для військовослужбовців та цивільного населення.

Аналіз міжнародної діяльності релігійних організацій області у 2025 році свідчить про:

- збереження стабільного рівня міжнародних контактів;
- відсутність порушень законодавства у сфері залучення іноземних громадян;
- переорієнтацію міжнародної співпраці на гуманітарну підтримку населення;
- зменшення кількості освітньо-місіонерських програм у порівнянні з довоєнним періодом.

Міжнародна діяльність релігійних організацій області у звітному році не мала ознак дестабілізуючого впливу на міжконфесійну ситуацію та здійснювалася у межах правового поля України.

РОЗДІЛ IV

Соціально значима діяльність релігійних організацій

Релігійні організації Вінницької області відіграють важливу роль у суспільному житті, реалізуючи соціально-значущі ініціативи спрямовані на підтримку населення. Посилення соціальної згуртованості, допомоги вразливим верствам громадян та утвердження єдності суспільства в умовах воєнного стану.

До соціальної діяльності в області активно долучилися громади Православної Церкви України, Української греко-католицької церкви, Римсько-католицької церкви, а також протестантські релігійні організації — євангельські християни-баптисти, п'ятидесятники, адвентисти сьомого дня та інші.

Основний напрям їхньої роботи був зосереджений на підтримці військовослужбовців та наданні гуманітарної допомоги населенню. Релігійні громади організовували збір коштів, продуктів харчування, медикаментів, одягу та засобів гігієни, формували гуманітарні вантажі та передавали їх у зони бойових дій і постраждалі регіони. Священнослужителі здійснювали капеланське служіння, підтримуючи військових на передовій і в медичних закладах.

У співпраці з державними структурами та волонтерами релігійні організації координували доставку необхідного спорядження й технічних засобів для підрозділів Збройних Сил України. Вагомою була й допомога з-за кордону: парафії та віряни інших країн надсилали значні обсяги гуманітарних вантажів — продукти, медикаменти, засоби індивідуальної гігієни та інші речі першої необхідності.

Наймасштабнішим напрямом діяльності стала волонтерська робота на підтримку українських військових. Із початком повномасштабного вторгнення практично кожна парафія **Православної Церкви України** долучилася до збору та передачі допомоги.

Протягом 2025 року священники-волонтери **Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України** здійснили численні поїздки до районів бойових дій, зокрема до Донецької та Харківської областей. Завдяки спільним зусиллям парафіян було придбано та передано автомобіль швидкої допомоги, засоби радіоелектронної боротьби, потужні зарядні станції, павербанки, акумулятори, автомобільні запчастини та колеса, бензопили, пічки, медикаменти, маскувальні сітки й продукти харчування.

Вагомим напрямом діяльності Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України стала допомога підрозділам, які виконують бойові завдання. Зокрема, одному з підрозділів Об'єднаної штурмової бригади Національної поліції України «Лють» було передано системи супутникового зв'язку **Starlink**, що забезпечують надійний зв'язок у польових умовах.

Громада храму святої великомучениці Параскеви села Глухівці Козятинського благочиння організувала збір коштів та придбала безпілотні літальні апарати для бойових підрозділів Збройних Сил України.

Крім того, за сприяння єпархії на передову було передано автомобіль швидкої допомоги, призначений для евакуації поранених військовослужбовців. Автомобіль також використовують як мобільну каплицю для духовної підтримки бійців.

Упродовж 2025 року **Вінницько-Тульчинська єпархія Православної Церкви України** здійснила 18 поїздок до зони бойових дій. Під час цих візитів священнослужителі проводили молебні, освячення та благословення, а також душпастирські бесіди з військовослужбовцями. Основна увага приділялася моральній підтримці бійців, зміцненню їхньої стійкості та віри.

Кожне благочиння єпархії щомісяця формувало та відправляло благодійну допомогу військовим на передову, а також жителям міст, що постраждали від бойових дій та окупації. Допомога включала продукти харчування, медикаменти та інші необхідні речі.

Єпархія системно надавала підтримку соціально вразливим категоріям населення. Спільно з волонтерами було здійснено чотири поїздки до міста Херсон із гуманітарною допомогою для місцевих жителів. Священнослужителі та парафіяни відвідували будинки для людей похилого віку, заклади для матерів і дітей, а також дитячі будинки, передаючи необхідні речі та продукти. Відділ соціального служіння постійно опікувався малозабезпеченими родинами, забезпечуючи їх продуктами, ліками, одягом і засобами гігієни.

Активну участь у благодійній діяльності брали вихованці недільних шкіл. Протягом року вони організували кілька заходів на підтримку Збройних Сил України, під час яких зібрані кошти передавалися місцевим волонтерам для придбання необхідного спорядження для військових. Також проводилися духовно-патріотичні караоке та благодійні ярмарки на підтримку військових підрозділів, зокрема 59-ї окремої мотопіхотної бригади (10-й батальйон).

У звітному періоді священнослужителі Вінницької єпархії **Української Православної Церкви (в єдності з мп)** продовжували здійснювати волонтерську діяльність.

Єпархія разом із вірянами надавала підтримку військовим шпиталям та малозабезпеченим громадянам. Для військовослужбовців регулярно передавали продукти харчування та засоби особистої гігієни, а також FPV-дрони й блоки живлення до них.

Упродовж 2025 року релігійні громади **Римсько-католицької церкви** здійснювали активну душпастирську та благодійну діяльність. Окрім

забезпечення релігійних потреб вірян, значна увага приділялася підтримці військових, соціально вразливих осіб і людей, які постраждали від війни.

Протягом звітного року було отримано близько 1,5 тонни гуманітарної допомоги від українців з Італії, а також вантажі з Німеччини. До складу допомоги входили медикаменти, продукти тривалого зберігання, теплий одяг і засоби гігієни, які передано потребуючим.

Реалізовувався проєкт «Дати мамі надію», спрямований на психологічну й духовну підтримку матерів, які втратили дітей на війні. У межах ініціативи відбулися реабілітаційні заходи в Києві та паломництво до Риму на зустріч із Папою Римським.

Місія **Caritas Spes** продовжувала надавати гуманітарну допомогу прифронтовим регіонам та малозабезпеченим сім'ям, забезпечуючи продовольством, гігієнічними наборами та психологічною підтримкою. Благодійний фонд «**Карітас Вінниця**» спільно з Українською освітньою платформою реалізував проєкт «Подаруй свято», спрямований на психосоціальну підтримку родин і дітей військовослужбовців.

Парафіяни також системно збирали допомогу для військових — продукти, одяг, засоби гігієни, спальники та павербанки.

Спільно з громадами **Української греко-католицької церкви** було створено центр «Дім Мама» для матерів і дітей, де надається прихисток, харчування та психологічна допомога.

За ініціативи **Вінницького протопресвітерства УГКЦ** було створено майстерню святого Миколая, у межах якої діти парафії підготували 50 подарунків для воїнів Збройних Сил України.

Упродовж 2025 року **Подільська конференція Церкви адвентистів сьомого дня** продовжила активно надавати допомогу тим, хто найбільше потребує підтримки в умовах воєнного часу. Соціальне служіння охопило широкий спектр ініціатив, спрямованих на підтримку родин військовослужбовців, поранених захисників України та інших вразливих категорій населення.

Важливим напрямом роботи стали програми фізичної та психологічної реабілітації для дружин і матерів загиблих воїнів, що проводилися на базі санаторію «Наш Дім». Учасниці отримували фахову психологічну допомогу, проходили оздоровчі процедури та брали участь у заходах, спрямованих на відновлення емоційної рівноваги та зміцнення внутрішніх ресурсів.

При місцевих громадах Церкви адвентистів сьомого дня на постійній основі продовжувалися зустрічі «За чашкою чаю», під час яких родини військовослужбовців мали змогу отримати емоційну підтримку, психологічну допомогу та відчутти атмосферу взаєморозуміння й турботи.

Члени церкви продовжили активно долучатися до волонтерської діяльності. У співпраці з волонтерським об'єднанням «Бабусяна кухня» віряни випікали домашню випічку для військових. Окрім цього, здійснювалися регулярні відвідування поранених воїнів у медичних закладах із передачею продуктів та необхідної допомоги.

У межах міжнародного благодійного проєкту «Hope For Life» церква й надалі систематично забезпечувала військовослужбовців Збройних Сил України тактичними аптечками та медичними наборами з необхідними медикаментами й перев'язувальними засобами.

Таким чином, Подільська конференція у 2025 році продовжила своє соціальне служіння, поєднуючи духовну місію з конкретними справами милосердя та підтримки українського народу.

Упродовж звітнього періоду релігійні громади **Вінницького обласного об'єднання євангельських християн-баптистів** системно та послідовно здійснювали широку соціально-гуманітарну діяльність, спрямовану на підтримку військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб та родин, які постраждали внаслідок війни.

На постійній основі громади забезпечували військових і внутрішньо переміщених осіб продуктовими наборами, одягом, засобами першої необхідності та іншою гуманітарною допомогою. У багатьох церквах організовано пункти підтримки, де люди могли отримати не лише необхідні речі, а й консультацію, пораду та моральну підтримку.

Значна увага приділялася родинам загиблих воїнів. Церкви організовували для них святкові привітання, майстер-класи для дітей і дорослих, надавали продуктові набори та іншу практичну допомогу. Окремим напрямом було сприяння проведенню ретритів, зустрічей підтримки та різдвяних благодійних ярмарків, що створювали простір для спілкування, взаєморозуміння та відновлення внутрішніх ресурсів.

Крім того, громади активно долучалися до програм відновлення родин військовослужбовців, надаючи психологічну й духовну підтримку, організовуючи сімейні заходи та консультації. Така комплексна допомога сприяла зміцненню родинних зв'язків, адаптації після пережитих травм і поверненню до повноцінного життя.

Таким чином, служіння церков ЄХБ Вінниччини є прикладом цілісної та відповідальної соціальної позиції, що поєднувало практичну допомогу, духовну підтримку та активну участь у процесах суспільного відновлення.

Упродовж звітнього періоду **Вінницьке обласне об'єднання УЦХВС** здійснювало системну соціальну, гуманітарну та благодійну діяльність, спрямовану на підтримку військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб і

громадян, які постраждали внаслідок війни. Робота охоплювала як надання матеріальної допомоги, так і довготривалу соціальну опіку над вразливими категоріями населення.

Одним із ключових напрямів залишалася підтримка Збройних Сил України, допомога внутрішньо переміщеним особам, а також людям, які втратили житло чи засоби до існування через бойові дії. Особлива увага приділялася дітям-сиротам, вдовам загиблих військовослужбовців, особам похилого віку та людям з інвалідністю. Окремим напрямом роботи була реабілітація осіб із алкогольними та наркотичними залежностями, спрямована на їхнє духовне, психологічне та соціальне відновлення.

На базі Об'єднання функціонує притулок для дітей-сиріт, будинок для осіб похилого віку, а також реабілітаційні центри для чоловіків, які проходять шлях звільнення від залежностей. Ці заклади забезпечували підопічних проживанням, харчуванням, духовною опікою та необхідною соціальною підтримкою.

Протягом року церквами Об'єднання було організовано численні добродійні обіди для малозабезпечених громадян і безхатченків, що дозволило надати допомогу великій кількості людей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Також проводилися заходи дитячого дозвілля для дітей внутрішньо переміщених осіб та військовослужбовців, під час яких діти мали змогу отримати емоційне розвантаження, підтримку та подарунки. Напередодні Різдва був організований святковий вечір для дітей загиблих військовослужбовців із врученням подарунків та створенням теплої родинної атмосфери.

У межах співпраці з Вінницьким обласним гуманітарним штабом громадська організація «НОВА АРМІЯ-УКРАЇНА» передала значну гуманітарну допомогу, зокрема засоби гігієни, медикаменти, зовнішні акумулятори, пристрої живлення, джерела безперебійного живлення та продукти харчування. Ця підтримка стала вагомим внеском у забезпечення потреб військових і цивільного населення.

Окрім цього, Українська церква ХВС здійснила гуманітарні поїздки до захисників на Покровському напрямку. Під час візитів було передано продукти харчування, зокрема їжу швидкого приготування, напої, каву, медичні препарати, окопні свічки та свіжу домашню випічку. Такі поїздки не лише забезпечують воїнів необхідними речами, а й зміцнюють їхній моральний дух та відчуття підтримки з боку суспільства.

Таким чином, діяльність Вінницького Обласного Об'єднання УЦХВС мала комплексний характер і поєднувала соціальну опіку, гуманітарну допомогу та активну участь у підтримці українських захисників і мирного населення в умовах воєнного часу.

Упродовж звітнього періоду **іудейські релігійні громади** Вінниччини продовжували активно долучатись до благодійної діяльності, спрямованої на підтримку внутрішньо переміщених осіб, які тимчасово проживають в області. Громади надавали продукти харчування, речі першої необхідності та іншу гуманітарну допомогу, сприяючи полегшенню побутових труднощів і швидшій адаптації людей до нових умов життя.

Волонтерська й благодійна діяльність релігійних організацій регіону систематично висвітлювалася на офіційній сторінці Управління сайту обласної військової адміністрації, на інформаційному ресурсі «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», а також на сторінках управління у соціальній мережі Facebook та Telegram-каналі.

Загалом соціально значуща діяльність релігійних організацій Вінниччини у звітному періоді засвідчила їхню активну громадянську позицію, готовність до співпраці та відповідальність перед суспільством. Об'єднуючи духовне покликання з практичною допомогою, релігійні громади роблять вагомий внесок у підтримку військовослужбовців, постраждалих від війни та вразливих категорій населення, зміцнюючи соціальну згуртованість і моральну стійкість регіону.

Розділ V

Стан додержання законодавства про свободу совісті та релігійні організації

Протягом 2025 року на території Вінницької області забезпечувалося виконання вимог законодавства України у сфері свободи совісті та діяльності релігійних організацій. Органами державної влади області здійснювався постійний моніторинг міжконфесійної ситуації, проводилася системна робота з попередження конфліктних ситуацій у релігійному середовищі, реалізовувалися заходи, спрямовані на врегулювання спірних питань у релігійному середовищі та недопущення загострення міжконфесійної ситуації.

Крім того, проводилися регулярні зустрічі представників Управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації з представниками релігійних організацій, під час яких надавалася правова та консультативна допомога щодо дотримання вимог законодавства, запобігання міжконфесійним конфліктам та забезпечення міжконфесійного діалогу. Також здійснювалася роз'яснювальна робота щодо порядку зміни канонічної підлеглості, проведення загальних зборів, реєстрації статутів релігійних організацій та державної реєстрації релігійних організацій і змін до відомостей про них.

Протягом звітного періоду спірні питання у сфері діяльності релігійних організацій виникали переважно в межах окремих православних релігійних громад та стосувалися незгоди частини членів громад з рішеннями загальних зборів щодо зміни канонічної підлеглості, оскарження реєстрації статутів у новій редакції та державної реєстрації змін до відомостей про релігійні організації у зв'язку зі зміною підлеглості, а також користування культовими будівлями між частинами громад після їх фактичного поділу. Зазначені питання вирішувалися у правовому полі шляхом адміністративних процедур та судового розгляду.

У звітному періоді зафіксовано випадки притягнення священнослужителів області до кримінальної відповідальності за поширення матеріалів, що містять виправдовування та заперечення збройної агресії російської федерації проти України.

Зокрема:

- 1 особу засуджено за статтею 436-2 Кримінального кодексу України з призначенням покарання у вигляді позбавлення волі строком на 5 років;
- щодо 1 особи триває судовий розгляд кримінального провадження.

У 2025 році судами розглядалися справи щодо оскарження рішень загальних зборів релігійних громад, наказів про реєстрацію статутів релігійних громад, державної реєстрації змін до відомостей про релігійні організації та користування культовими спорудами.

У більшості судових проваджень Управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної державної адміністрації брало участь як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору. Водночас в одній судовій справі Управління виступало відповідачем.

У Господарському суді Вінницької області, Північному апеляційному господарському суді та Касаційному господарському суді продовжували розглядатися справи за позовами представників або настоятелів релігійних громад УПЦ, зокрема щодо релігійних громад с. Гранів Гайсинського району, с-ще Вороновиця та с. Якушинці Вінницького району, с. Вербовець та с. Клембівка Могилів-Подільського району, про визнання незаконними рішень загальних зборів щодо зміни підлеглості та переходу у підпорядкування іншому релігійному центру, визнання нечинною реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції, визнання протиправними та скасування наказів про реєстрацію статутів у новій редакції, а також скасування записів про державну реєстрацію змін до відомостей про релігійні організації.

За результатами судового розгляду справ щодо релігійних громад с. Клембівка Могилів-Подільського району та с. Гранів Гайсинського району судами відмовлено у задоволенні позовних вимог.

Проведення у справі за позовом представника релігійної громади УПЦ (в єдності з мп) с-ще Вороновиця Вінницького району щодо визнання недійсними рішень загальних зборів про зміну підлеглості до ПЦУ та статуту релігійної громади у новій редакції зупинено до завершення виконавчого провадження, пов'язаного з вилученням доказів для дослідження судом.

Разом з тим рішенням суду іншої юрисдикції задоволено позов релігійної громади ПЦУ с-ще Вороновиця Вінницького району щодо усунення перешкод у користуванні та розпорядженні майном.

У Господарському суді Вінницької області та Північному апеляційному господарському суді триває розгляд справ щодо релігійних громад с. Вербовець Могилів-Подільського району та с. Якушинці Вінницького району про визнання недійсними рішень загальних зборів щодо зміни підлеглості до ПЦУ, визнання недійсними статутів.

Крім того, протягом звітного періоду до Управління надходили звернення та скарги від представників православних та протестантських конфесій щодо дій територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки у питаннях мобілізації священнослужителів. Зокрема, порушувалися питання щодо окремих випадків призову священнослужителів під час проведення мобілізаційних заходів, складнощів із зняттям священнослужителів з розшуку ТЦК після подання документів, що підтверджують право на відстрочку або бронювання, а також тривалості опрацювання відповідних документів. У зверненнях

зазначалося про наявність, на думку заявників, упередженого ставлення окремих працівників ТЦК до священнослужителів окремих конфесій під час здійснення мобілізаційних заходів.

Зазначені питання обговорювалися на засіданні обласної Ради Церков і релігійних організацій за участю першого заступника начальника обласної військової адміністрації та на засіданнях її секретаріату. З метою врегулювання зазначених питань здійснювалася комунікація з територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки щодо роз'яснення вимог законодавства у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Протягом звітнього періоду фактів порушення законодавства України у сфері свободи совісті та діяльності релігійних організацій іноземцями, які перебувають на території Вінницької області, не встановлено. Інформація щодо притягнення іноземців до відповідальності за порушення законодавства у зазначеній сфері відсутня.

РОЗДІЛ VI

Реалізація державної політики у сфері релігії

У Вінницькій області реалізація державної політики у сфері релігії забезпечується шляхом системної взаємодії обласної військової адміністрації з релігійними організаціями, органами місцевого самоврядування, центральними органами виконавчої влади та інститутами громадянського суспільства.

На виконання постанов Верховної Ради України, указів та розпоряджень Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України в області забезпечується відкритість, прозорість та публічність діяльності у сфері державно-церковних відносин. З цією метою використовуються офіційні інформаційні ресурси обласної військової адміністрації, засоби масової інформації та комунікаційні майданчики міжконфесійного діалогу.

Інформаційний супровід державно-церковних заходів, соціальних проєктів та подій у релігійному середовищі області забезпечувався через офіційну сторінку Управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації, сайт «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», офіційні сторінки Управління у соціальних мережах.

Упродовж 2025 року у Вінницькій області здійснювалися комплексні заходи щодо реалізації державної політики у сфері державно-конфесійних відносин, спрямовані на збереження суспільної злагоди, міжконфесійної толерантності, запобігання проявам релігійної нетерпимості та правопорушенням на ґрунті ненависті. З цією метою забезпечено конструктивну та послідовну взаємодію між органами державної влади та релігійними організаціями.

Вагому роль у формуванні та підтримці ефективних державно-церковних відносин на регіональному рівні відігравала Вінницька обласна Рада Церков і релігійних організацій, яка функціонує як консультативно-дорадчий орган. Діяльність Ради спрямована на налагодження постійного діалогу між релігійними громадами та органами влади, розвиток партнерських відносин, обговорення актуальних питань релігійного життя області, а також врегулювання спірних питань між конфесіями та у взаємовідносинах із органами публічної влади.

У звітному періоді Рада Церков продовжила функціонувати як постійно діючий майданчик для взаємодії та координації дій у сфері державно-конфесійних відносин. Її діяльність сприяла зміцненню міжконфесійної злагоди, забезпеченню мирного співіснування релігійних спільнот на території області та формуванню умов для відкритого, конструктивного і рівноправного діалогу.

Протягом звітного періоду проведено 1 засідання обласної Ради Церков і релігійних організацій та 5 засідань її секретаріату. Зокрема, відбулося засідання

обласної Ради Церков і релігійних організацій за участі першого заступника начальника Вінницької обласної військової адміністрації Наталі Заболотної. Під час зустрічі обговорено питання розвитку партнерства між державою та релігійними спільнотами, спрямованого на зміцнення духовної стійкості суспільства, підтримку суспільної моралі, допомогу військовослужбовцям та розвиток соціального служіння.

Крім того, у ході засідань Ради та її секретаріату розглянуто такі питання:

- відзначення релігійних свят (Великдень, Різдво Христове, Богоявлення, П'ятидесятниця) в умовах правового режиму воєнного стану та дотримання заходів безпеки;
- забезпечення безпеки під час паломництва хасидів до м. Умань на свято Рош га-Шана в умовах правового режиму воєнного стану;
- дотримання правил пожежної безпеки та використання первинних засобів пожежогасіння;
- порядок дій у разі виявлення вибухонебезпечних предметів та інформування про небезпеку вибухонебезпечних чи підозрілих предметів і боєприпасів;
- практичні аспекти виконання Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» на місцевому рівні;
- залучення потенціалу та ресурсів релігійних організацій до благодійної та волонтерської діяльності;
- реалізація Програми розвитку міжнаціональних та міжконфесійних відносин Вінницької області та співпраці із закордонними українцями на 2025–2027 роки;
- підготовка документів для отримання відстрочки від мобілізації священнослужителями області.

Участь у засіданнях брали представники Головного управління Національної поліції України у Вінницькій області, Головного управління ДСНС України у Вінницькій області та інших спеціальних служб.

Крім того, у зв'язку з прийняттям Державною службою України з етнополітики та свободи совісті рішення про визнання Київської митрополії Української Православної Церкви афілійованою з іноземною релігійною організацією, діяльність якої заборонена в Україні та включенням до Переліку пов'язаних зі її структурою релігійних управлінь трьох єпархій, що здійснюють діяльність на території Вінницької області (Вінницької, Тульчинської та Могилів-Подільської), керівників зазначених єпархій виключено зі складу Вінницької обласної Ради Церков і релігійних організацій.

На виконання пункту 6 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних

організацій», а також відповідних доручень центральних органів виконавчої влади, Вінницькою обласною військовою адміністрацією забезпечено проведення аналізу релігійних організацій, щодо наявності серед їх засновників, учасників або власників іноземних релігійних організацій, діяльність яких заборонена в Україні.

За результатами проведеної роботи встановлено, що на території Вінницької області відсутні зареєстровані релігійні організації — юридичні особи, власником або учасником яких є іноземна релігійна організація, діяльність якої заборонена в Україні.

Станом на звітний період центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, не прийнято рішень щодо визнання релігійних організацій, зареєстрованих у Вінницькій області, такими, що є афілійованими з іноземними релігійними організаціями, діяльність яких в Україні заборонена. У зв'язку з цим підстави для припинення права користування державним або комунальним майном відповідно до вимог законодавства відсутні.

З метою забезпечення громадської безпеки та правопорядку на території області наказом начальника Вінницької обласної військової адміністрації від 16 квітня 2025 року № 205 «Про заборону проведення масових релігійних заходів за межами культових споруд» встановлено заборону на проведення масових публічних релігійних заходів за межами культових споруд на території області у період з 19 квітня до 01 грудня 2025 року.

З метою сприяння міжконфесійній та міжнаціональній згоді упродовж 2025 року в області реалізовувалася «Програма розвитку міжнаціональних та міжконфесійних відносин Вінницької області та співпраці із закордонними українцями на 2025-2027 роки».

За рахунок фінансового ресурсу Програми у 2025 році забезпечено функціонування сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», на якому висвітлювалися заходи національних спільнот та релігійних організацій області; забезпечено проведення спільно з релігійними організаціями заходів з відзначення державних і релігійних свят, визначних подій та пам'ятних дат; забезпечено діяльність обласної Ради Церков і релігійних організацій; організовано проведення спільних культурно-просвітницьких заходів.

Управлінням забезпечено 100-відсотковий розгляд звернень і заяв віруючих та релігійних організацій, за результатами чого заявникам надано вичерпні роз'яснення, консультації та інформацію з порушених питань.